

PÁLYAMŰ

a Balassagyarmati Törvényszék Büntető
Kollégiumának működésével
kapcsolatos hosszú távú tervekről és
azok megvalósításának ütemezéséről

Készítette:

Dr. Kovács István

Balassagyarmat, 2019. február 19.

Tartalom

I. Bevezetés.....	3
II. A Balassagyarmati Törvényszék és a törvényszék illetékessége alá tartozó járásbíróóságok helyzete; az elmúlt 6 év rövid áttekintése az ügyforgalom, az időszerűség és a megalapozottság tükrében.....	5
1. A járásbíróági szint.....	5
2. A Balassagyarmati Törvényszék.....	9
3. Saját ítélkezési tevékenységem	14
III. A kollégiumvezető feladatkörére vonatkozó szabályozás.....	15
IV. A szakmai és az igazgatási kihívásokkal kapcsolatban meghatározott közép- és hosszú távú tervek, azok megvalósításának ütemezése	17
1. Alapvetés	17
2. Az ítélkezés időszerűsége és megalapozottsága	19
3. A szakmai kollégium tevékenysége, munkájának szervezése és vezetése.....	24
4. A szakmai képzések	28
5. Az emberi erőforrásokkal való gazdálkodás.....	30
6. A tárgyi és a pénzügyi erőforrásokkal való gazdálkodás.....	32
7. Informatikai és elektronikus fejlesztések	32
8. A bírósági integritás.....	34
9. A bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése	35
10. A hivatásrendekkel való együttműködés	36
V. Zárzó	38

„A feladat nagysága nem csüggeszti, hanem lelkesíti, erőinek végső megfeszítésére készíti azt, aki hivatásának él.”

(Juhász Andor)

I. Bevezetés

A 2013. márciusában benyújtott pályázatomban legfontosabb célkitűzésként a másodfokú peres ügyszakban felhalmozódott hátralék csökkentését határoztam meg; 2013. februárjára ugyanis a Balassagyarmati Törvényszéken 153 büntető fellebbviteli ügy halmozódott fel, amely 6,2 havi átlagérkezésnek felelt meg. Ezzel összefüggésben célkitűzésként fogalmaztam meg a megüresedett bírói álláshely betöltésének szorgalmazását, a havi tárgyalási napok számának a növelését, a tárgyalási napok kihasználásának javítását, illetőleg a tanácsülésen történő elbírálás lehetőségeinek jobb kihasználását.

Megvalósítandó célként határoztam meg továbbá a törvényszéken az elsőfokú és a másodfokú büntetőügyek esetében az ítélezés időszerűségi mutatóinak javítását, evégből az igazgatási tevékenység intenzívebbé tételét.

A szakmai munkát érintően kíváncsún tartottam a büntetőbírószági határozatok színvonalának emelését, a határozatok megalapozottságának javítását, a kevesebb gyakorlattal rendelkező bírák szakmai munkájának fokozottabb figyelemmel kísérését és segítségét, a kollégium tevékenységét illetően pedig e szakmai fórum munkájának javítását, a szakmai munka érdemibbé tételét.

Pályázatomban foglalkoztam továbbá a „kisbírószági” helyzetből eredő specialitásokkal, azzal a kérdéssel, hogy a Balassagyarmati Törvényszék, mint kisbírószág több tekintetben kedvezőtlenebb helyzetben van a közepes és a nagy bírószágokhoz képest.

A 2012. évi bírószági igazgatási modellváltás eredményeképpen jelentős mértékben átalakult az igazgatási tevékenység; az Országos Bírószági Hivatal Elnökének és a bírák áldozatos munkájának köszönhetően országos szinten jelentős mértékben javult az időszerűség, csökkent a folyamatban lévő és az elhúzódó ügyek száma, aránya.

Ez a tendencia a Balassagyarmati Törvényszéken, illetőleg a törvényszék illetékessége alá tartozó járásbírószágokon is kimutatható.

Az elmúlt hat évben a kollégiumvezetői feladatkör is jelentős mértékben átalakult, a szakmai elemek megtartása mellett erőteljesebbé vált az igazgatási tevékenység, szükséges a menedzser-szemlélet, és az ezzel kapcsolatos elvárások is jelentős mértékben növekedtek.

Mindezeket figyelembe véve, némi megfontolás után arra jutottam, hogy ismét pályázatot nyújtok be a Balassagyarmati Törvényszék Büntető Kollégiumvezetői állására.

II. A Balassagyarmati Törvényszék és a törvényszék illetékessége alá tartozó járásbíróóságok helyzete; az elmúlt 6 év rövid áttekintése az ügyforgalom, az időszerűség és a megalapozottság tükrében

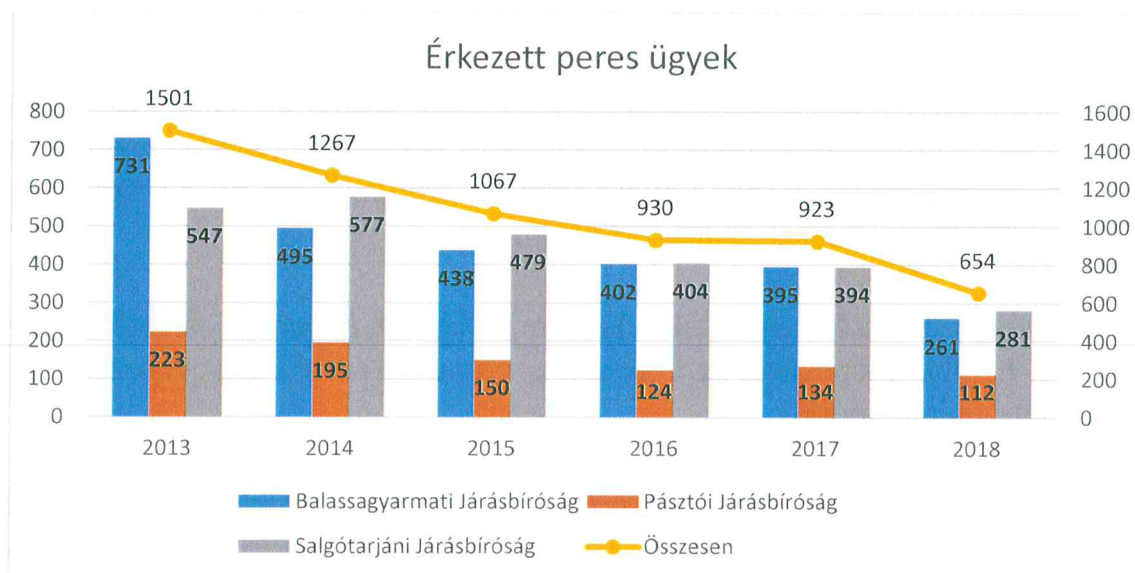
1. A járásbíróási szint

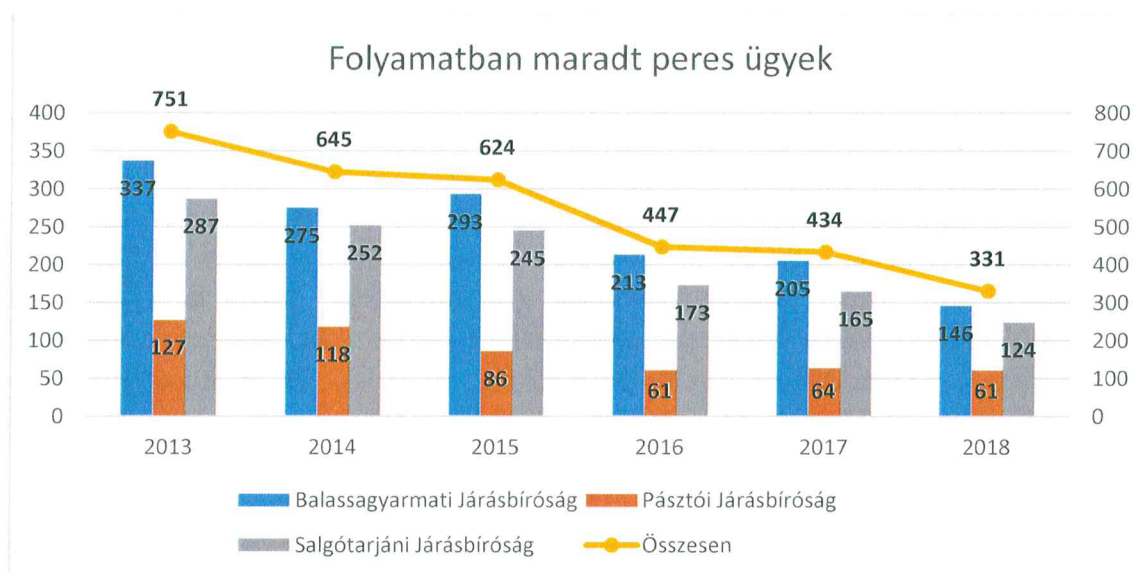
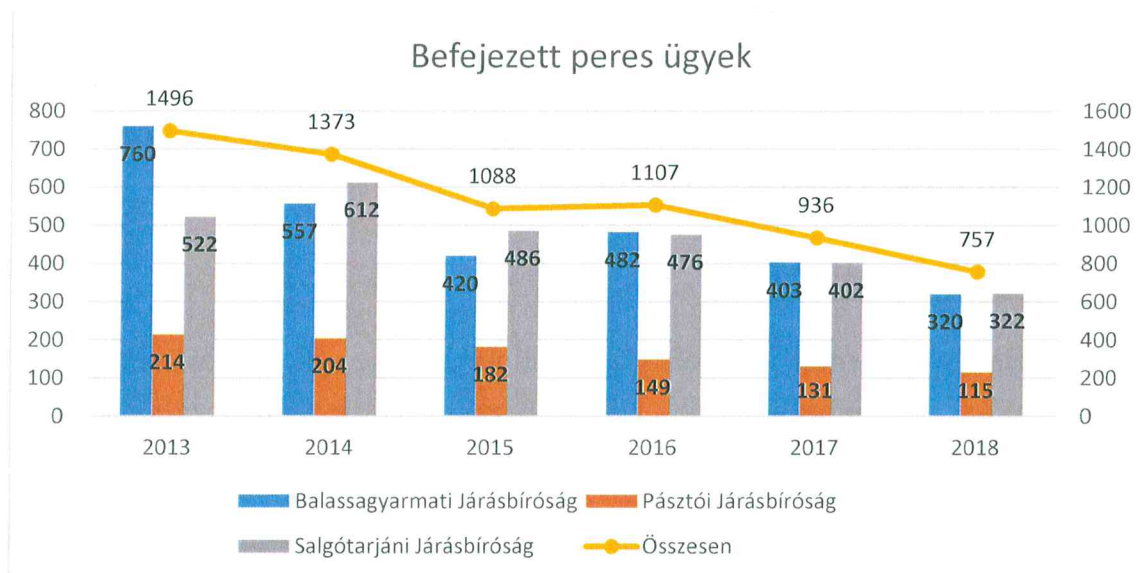
A Balassagyarmati Törvényszék illetékessége alá három helyi bíróság tartozik: a Balassagyarmati Járásbíróság, a Salgótarjáni Járásbíróság és a Pásztói Járásbíróság.

A helyi bíróságokon jelenleg összesen tizenegy büntetőbíró ítélkezik: a székhelyi bíróságon, a Balassagyarmati Járásbíróságon öt (egy kolléganő ugyanis gyermekvállalás miatt tartósan távol van), öt a Salgótarjáni Járásbíróságon, egy pedig a Pásztói Járásbíróságon.

Jársbíróink közül az elmúlt időszakban többen is kirendelés alapján részt vettek a törvényszéken folyó ítélkezésben, a Balassagyarmati Járásbíróság elnökhelyettese (aki korábban törvényszéki bíró volt) évek óta egy országos érdeklődést is kiváltó korrupciós mega büntetőügyet tárgyal öttagú tanácsban, egy balassagyarmati járásbíróági bíró a Bnyf. tanács munkájában vesz részt; a salgótarjáni járásbírók szintén folyamatosan kerültek kirendelésre a törvényszékre, az első- és a másodfokú ügyek intézésére, részben pedig a Pásztói Járásbíróságra. Egy salgótarjáni járásbíró jelenleg is egy törvényszéki mega ügyet tárgyal.

A nyomozási bírói feladatokat alapvetően a Salgótarjáni Járásbíróság bírái látják el, a Balassagyarmati Járásbíróság bírái csak készenlétben végzik ezt a feladatkört.

A fenti ügyforgalmi adatokból kitűnik, hogy a járásbíróságok hátralékmentesen ítéleznek.

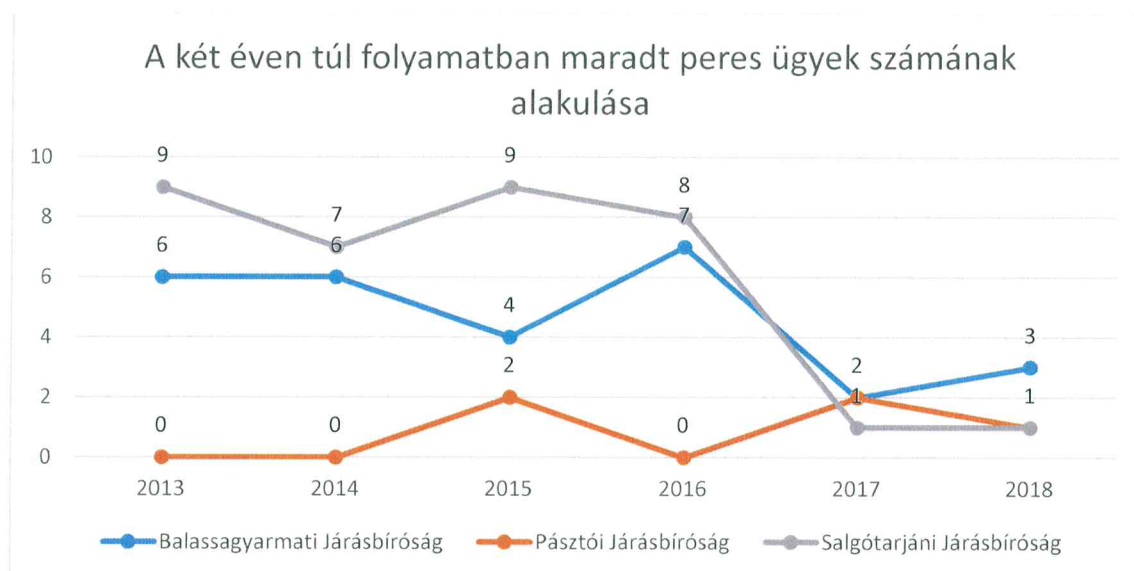
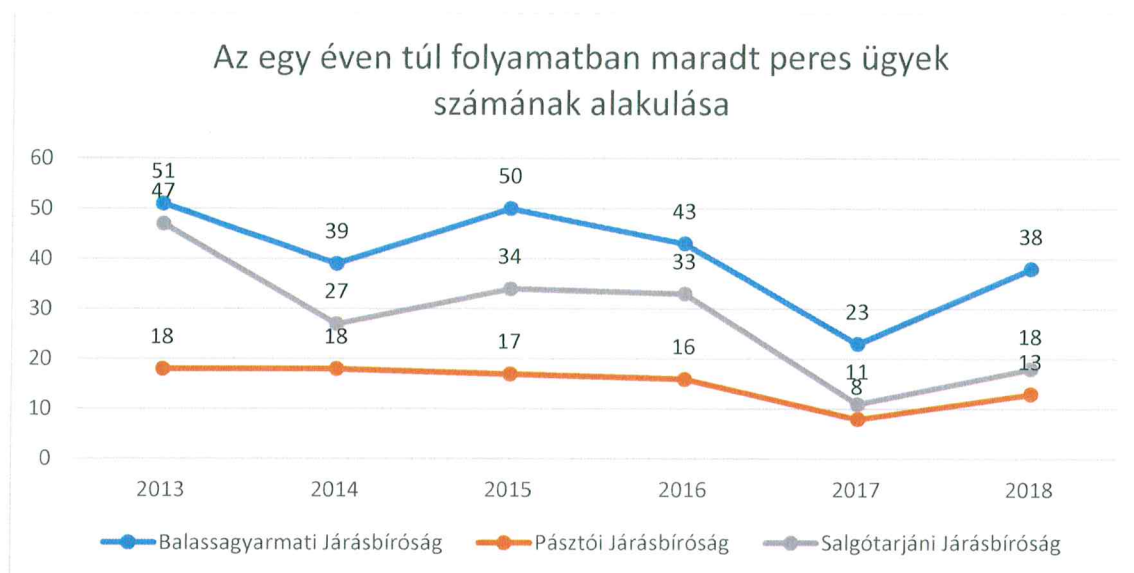
Az utóbbi 6 évben a peres ügyek érkezésének száma folyamatosan csökkent, mérséklődött a befejezések száma is, ám a befejezések száma meghaladta az érkezések számát. Ennek következtében a folyamatban maradt ügyek száma is csökkent mindhárom járásbíróságon.

Az ügyszám-csökkenés különösen az utóbbi fél évben figyelhető meg; az új Be. hatályba lépésével az érkezések száma a korábbi átlagérkezés mintegy felére mérséklődött.

A járásbíróságok tehát időszerűen ítéleznek; az egyes járásbíróságok bírúinak leterheltsége közel azonos, amelyhez a kirendelés eszközének alkalmazása is hozzájárult.

Itt kell megemlíteni, hogy a nemperes büntetőügyek és a szabálysértési ügyek ügyforgalmi tendenciái is a peres ügyekéhez hasonlóan alakultak, ezen ügyek száma folyamatosan csökkent.

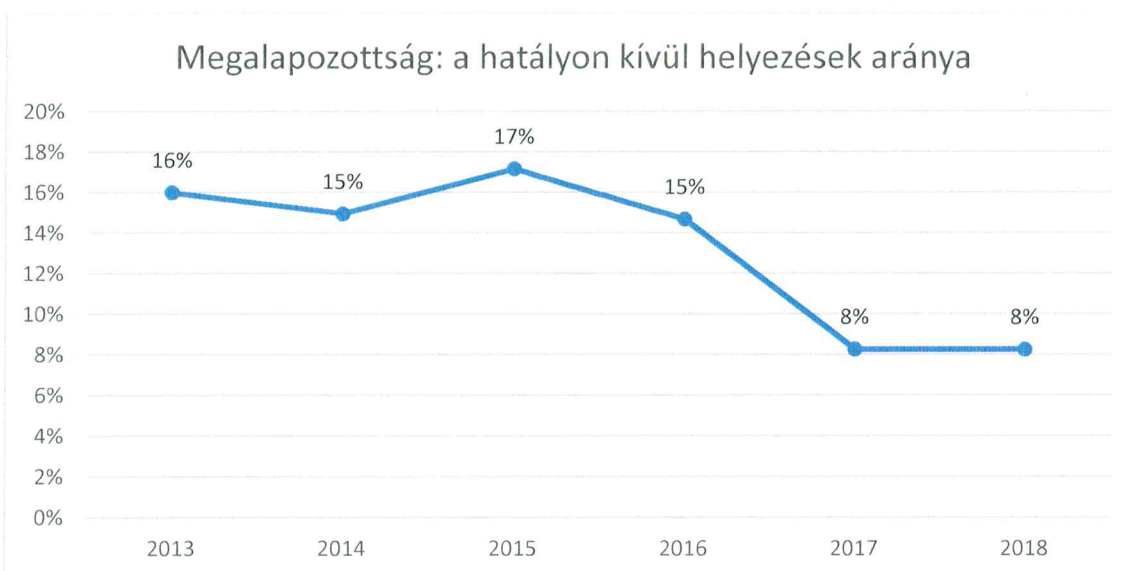
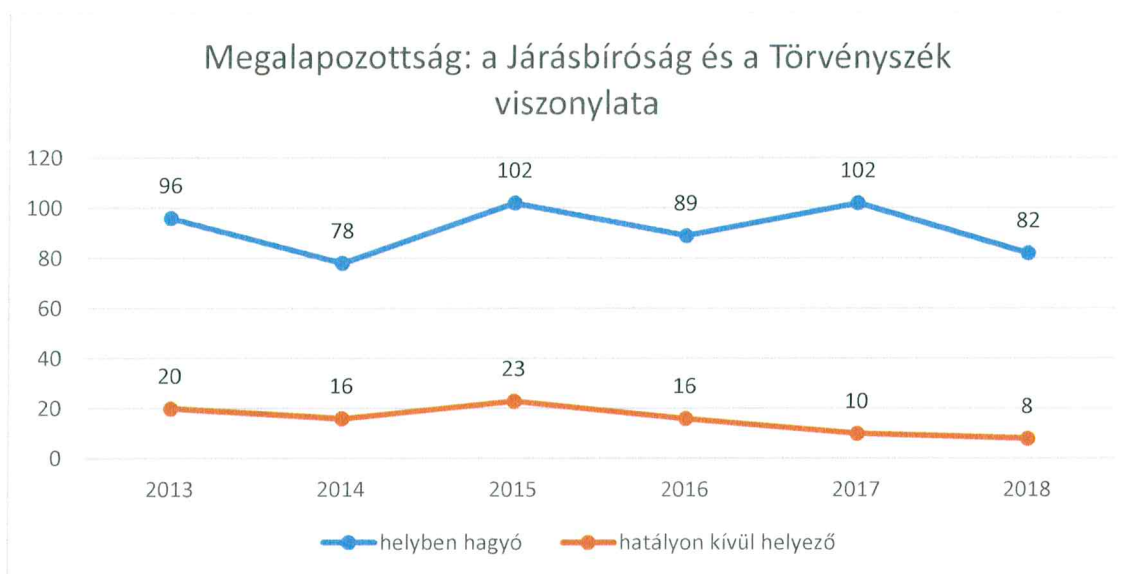
A szabálysértési ügyek számának kedvező alakulása igazolta a központosított szabálysértési ügyintézés létjogosultságát a humán erőforrás oldaláról is, figyelemmel arra, hogy ezáltal egy bírósági titkár munkaereje felszabadult.

Az utóbbi 6 évben az igazgatási vezetés kiemelt figyelmet fordított az egy és a két éven túli büntető ügyek számának figyelemmel kísérésére és azok csökkentésére. A fenti adatokból megállapítható, hogy a vizsgált időszakban, 2017. év végéig, mind az egy éven túli, mind pedig a két éven túli büntető ügyek száma mindhárom helyi bíróságon folyamatosan csökkent.

2018. év végére viszont növekedett az egy éven túli ügyek száma minden járásbírószágon, a két éven túli ügyek száma pedig a Balassagyarmati Járásbírószágon.

Ezért a következő időszakban is kiemelt célkitűzés az időszérűségi mutatók további javítása.

A fenti adatokból kitűnik: a járásbírószág megalapozottsági mutatói javuló tendenciát mutatnak.

A hatályon kívül helyező döntések száma és aránya folyamatosan csökkent; ez a csökkenés különösen az utóbbi két évben szembeszökő.

A hatályon kívül helyezések számának csökkenése a járásbírószági bírák szakmai munkája színvonalának emelkedését mutatja és arra is utal, hogy a

törvényszéki bírák – a Be. rendelkezéseinek helyes alkalmazásával - megfontoltabban élnek a hatályon kívül helyezés lehetőségével. Ebben nyilvánvalóan szerepe van a szakmai megbeszéléseknek és a hatályon kívül helyezett ügyek folyamatos figyelemmel kísérésének is.

2. A Balassagyarmati Törvényszék

Az eltelt hat év és a jelen állapot ügyforgalmi adatainak felvázolása előtt a következőket kell kiemelni:

Az elmúlt időszakban a törvényszéken a büntető ügyszakban 7 büntetőbírói állás volt rendszeresítve, ám a büntetőbírói állomány korántsem volt stabil, minthogy nagyon jelentős személyi változások történtek:

- 2015. tavaszán egy törvényszéki bíró áthelyezés folytán a Balassagyarmati Járásbíróságra került, elnökhelyettesi munkakörbe;
- 2017. január 1. napjával – áthelyezés folytán - egy törvényszéki tanácselnök a Kúriára került;
- 2016. november 30. napjával egy törvényszéki bíró a bírói tisztségéről lemondott és a bírói szolgálati jogviszonya megszűnt;
- egy törvényszéki tanácselnök 2019. január végével nyugállományba vonult, ám már 2018. szeptemberétől nem vett részt az ítékezésben;
- kettő balassagyarmati járásbírói bíró, illetve egy törvényszéki titkár kapott törvényszéki bírói kinevezést;
- egy-egy törvényszéki bírót pedig a törvényszék elnöke 2017. február 1. napjával, illetőleg 2019. február 1. napjával tanácselnökké nevezett ki.

A törvényszéken a büntető ügyszakos bírák között nincs valódi értelemben vett szakosodás; ezt a kis bírói létszám nem teszi lehetővé.

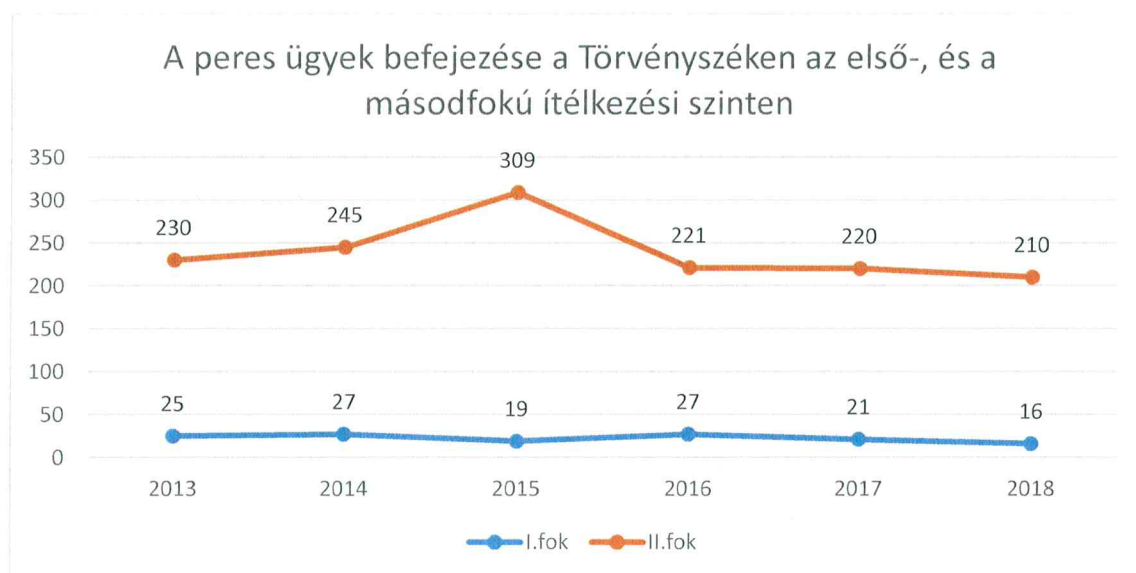
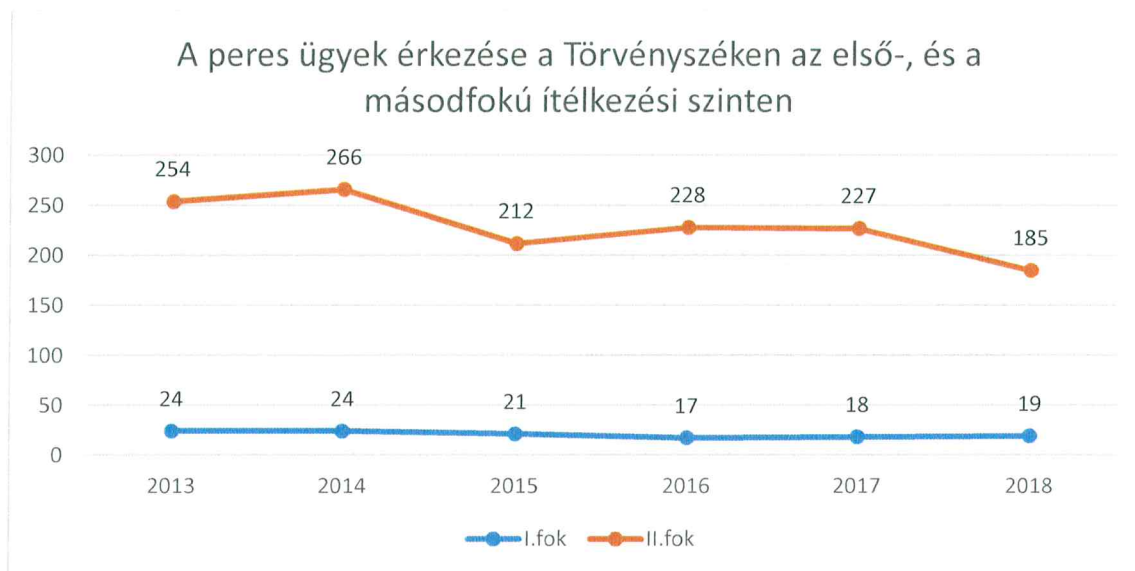
Valamennyi bíró tárgyalja a tárgyaláson és a nyilvános ülésen elbírálandó büntető fellebbviteli ügyeket és intézi a tanácsülésen felülbírálandó másodfok büntető ügyeket is, valamint az elsőfokú ítélezési szinten is tárgyal.

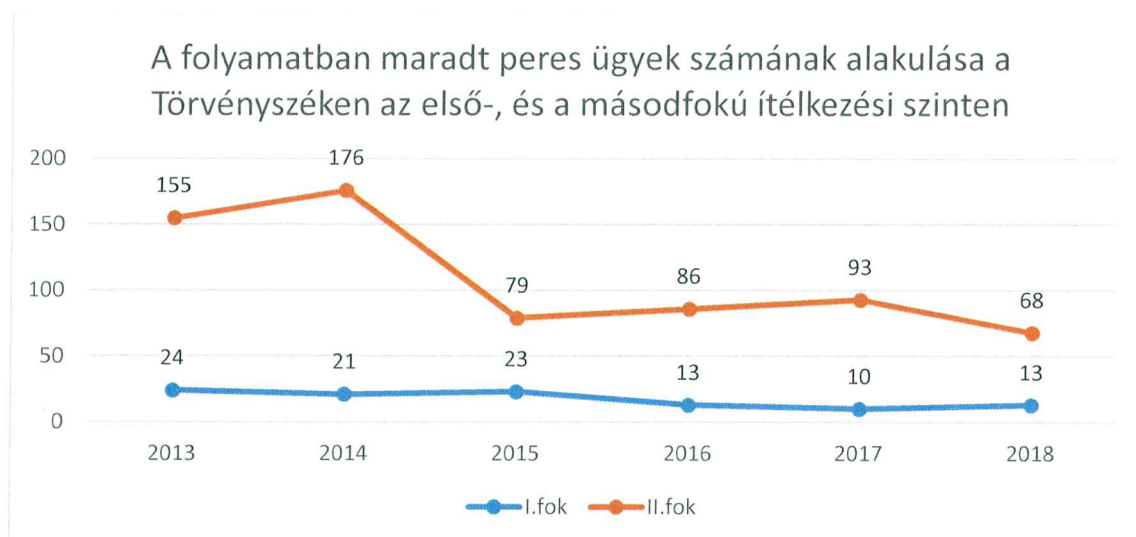
A törvényszéken lényegében egy büntető fellebbviteli tanács működik változó személyi összetételben.

A kis bírói létszám és az ezzel összefüggő szakosodás hiánya egyfajta szakmai többletterhet ró a Balassagyarmati Törvényszék büntető ügyszakos bíráira.

2016. év végén – 2017. év elején a két büntető bírói állás megüresedése és az Alkotmánybíróság 21/2016. (XI. 30.) AB. határozata folytán szükségessé váló átszignálások összhatásaként igen nehéz helyzet alakult ki a törvényszék büntető szakágában.

Az imént említett alkotmánybíróági határozatban megfogalmazott alkotmányos követelmény maradéktalan teljesítése, a törvényes tanács összeállítása a másodfokú ítélkezési szinten azóta is folyamatos nehézséget, szinte napi problémát jelent a törvényszéken a kis bírói létszám miatt.

Rátérve az ügyfoglalmi adatok alakulásának elemzésére: látható, hogy az elmúlt hat évben az elsőfokú peres ügyek érkezése csökkenő tendenciát mutatott: míg 2013. és 2014-ben egyaránt 24 ügy érkezett, az utóbbi három évben az érkezések száma csökkent.

Lényegében hasonlóan alakult a befejezések és a folyamatban maradt ügyek száma is: az elmúlt hat év alatt ezeknek a száma is csökkent. Ennek eredményeképpen 2018. decemberében 13 büntetőügy maradt folyamatban.

Az elsőfokú büntető peres ügyek összetétele az utóbbi időszakban rendkívül kedvezőtlenül változott, azok jelentős része többvádoltas, kimondottan nehéz ténybeli és jogi megítélésű és hosszadalmas bizonyítást igényel.

Az első fokon folyamatban maradt ügyek közül 4 mega ügynek tekinthető, amelyekből a törvényszék két büntetőügyet öttagú tanácsban tárgyal.

Jelenleg a törvényszéken 3 db gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekmény miatt indult büntetőeljárás is folyamatban van, amelyeket a törvényszék három hivatásos bíróból álló tanácsban tárgyal.

A kötelező hármas tanácsok bevezetésével jelentős mértékben nőtt a Balassagyarmati Törvényszék bírúinak leterheltsége és ez nemcsak a büntető ügyszakos bírák kapacitását terheli meg, hanem a civilisztikai ügyszakos bírót is.

Ami pedig a másodfokú ítélkezési szint ügyforgalmát és statisztikai mutatóit illeti, megállapítható, hogy a másodfokú peres érkezés a 2013. és a 2014. évhez képest ezen a területen is csökkent; a legnagyobb csökkenés a múlt év második felében következett be. Ez azzal magyarázható, hogy az új Be.

hatálybalépésével mintegy felére esett vissza a felterjesztett másodfokú peres ügyek száma.

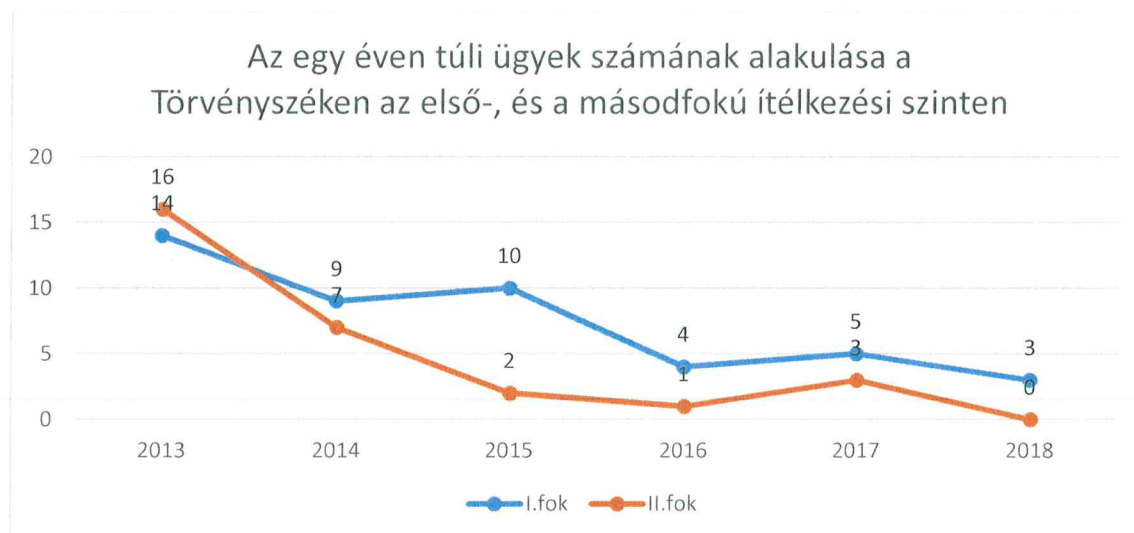
A diagram adataiból kitűnik, hogy az elmúlt hat évben – a 2015. év kivételével – a befejezések száma nagyságrendileg közel azonos volt.

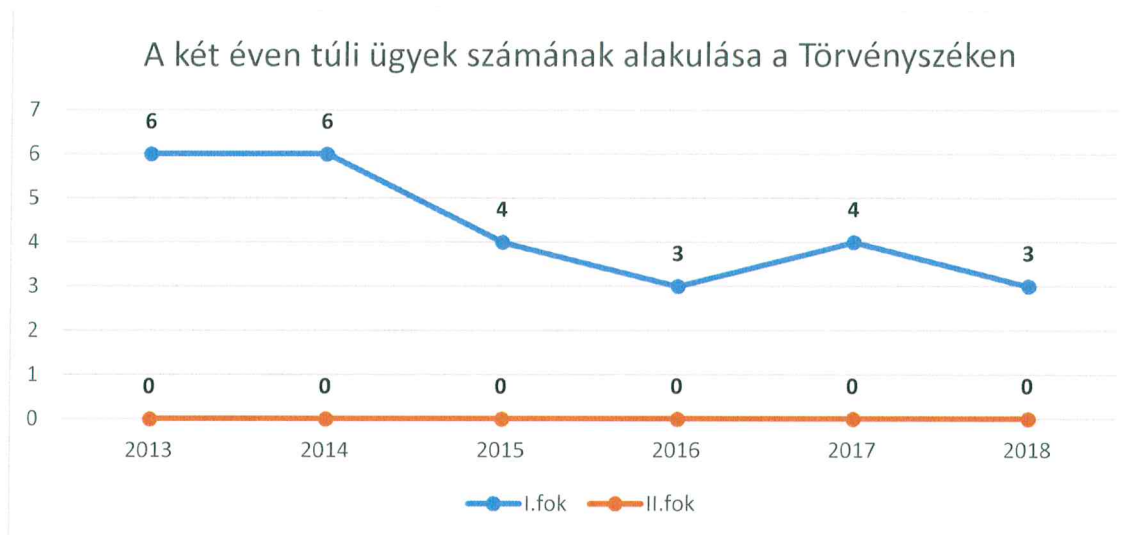
Rekord nagyságú befejezés történt 2015. évben. Erre azért volt szükség, mert 2014. év végére jelentős mértékű hátralék halmozódott fel: a folyamatban maradt ügyek száma 176 volt. Ezért 2015. évben nagyobb hangsúlyt helyeztünk a másodfokú ítélkezésre: növeltük a tárgyalási napok számát, kihasználtságát és ennek eredményeképpen a folyamatban maradt ügyek számát (79) sikerült a felére csökkenteni. Ezzel a 2013. évben benyújtott kollégiumvezetői pályázatomban egyik legfontosabb célkitűzése realizálódott.

A folyamatban maradt büntető peres ügyek száma a vizsgált időszakban kedvezően alakult: az utóbbi 4 évben nagyságrendjét tekintve lényeges eltérés nem volt.

Noha a peres érkezés a munkateher meghatározó értékmérője, ki kell emelni, hogy a másodfokú nemperes érkezés a törvényszéken – döntően a büntetés-végrehajtási kártalanítási ügyek számának növekedése miatt - az utóbbi 2 évben jelentős mértékben megnövekedett: 2017-ben 506, 2018-ban 780 ügy érkezett. 2017-ben 471, 2018-ban 783 fellebbviteli nemperes ügyet fejeztünk be. Ennek eredményeképpen 2017 év végén 41, 2018. december 31. napján pedig 38 ügy maradt folyamatban.

A múlt évben a nemperes ügyek intézése igen nagy munkaterhet jelentett másodfokú tanácsban eljáró bírák számára.

A fenti adatokból látható, hogy a törvényszéken az 1 éven túli ügyek számának alakulása igen kedvező képet mutat mind az elsőfokú, mind pedig a másodfokú ítélkezési szinten.

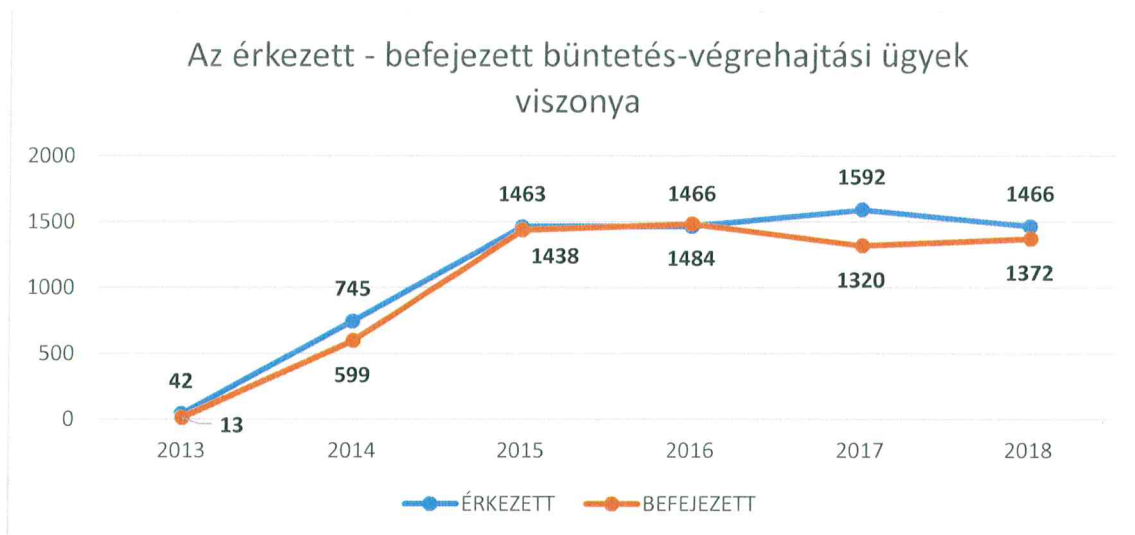
Noha a két éven túli elsőfokú büntetőügyek száma az elmúlt időszakban csökkenő tendenciát mutatott, ezen ügyek aránya nem csökkent megfelelően.

2013-ban ezen ügyek 25%-a, 2014-ben 29%-a, 2015-ben 17%-a, 2016-ban 23%-a, 2017-ben 40%-a és 2018-ban 23%-a volt két éven túli. Ezért a következő időszak egyik fő célkitűzése: a két éven túli másodfokú büntetőügyek számának és arányának további csökkentése.

A fenti adatokból kitűnik, hogy az elsőfokú büntetőügyek minőségi mutatói meglehetősen változatos képet mutatnak: míg 2014. és 2016. évben nem volt hatályon kívül helyezés, addig 2013. évben 2 (13%), 2015-ben 5 (36%), 2017-ben 3 (14%) és 2018-ban 1 (9%) hatályon kívül helyezés történt.

A fenti adatokat figyelembe véve célként fogalmazom meg az elsőfokú ítélkezési szint színvonalának és megalapozottságának javítását.

A fenti adatok alapján látható, hogy az elmúlt négy évben a büntetés-végrehajtási csoport munkaterhe igen jelentős mértékben megnövekedett. A büntetés-végrehajtási ügyek száma 2013. és 2014. évben meredeken emelkedett, az elmúlt négy évben pedig közel azonos volt: 2015-ben 1463, 2016-ban 1466, 2017-ben 1592 és 2018-ban 1466 ügy érkezett. 2013-tól 2016-ig a befejezések száma közel azonos volt az érkezések számához képest, ámde 2017. és 2018. évben nem sikerült az érkezés számának megfelelő ügymennyiséget befejezni.

Ezért e területen a humán erőforrás biztosítására és az ügyforgalom alakulására kiemelt figyelmet kell fordítani. (Ezekkel a kérdésekkel még a pályázat IV/2. és IV/5. részében foglalkozom.)

3. Saját ítélkezési tevékenységem

Az elmúlt hat évben az előírtól, az igazgatási szabályzatban írt mértéket messze meghaladó terjedelemben vettem részt a büntető fellebbviteli tanács munkájában és az elsőfokú ítélkezésben (tárgyalási napjaim száma összesen: - a tanácsulésen befejezett ügyeket is figyelembe véve – 2013-ban 65, 2014-ben 64, 2015-ben 61, 2016-ban 57, 2017-ben 52, 2018-ban 74 volt.).

Meggyőződésem ugyanis, hogy az ítélkezésben való széleskörű részvételem biztosíthatja azt a tapasztalati alapot, amelynek a felhasználásával szerteágazó büntető kollégiumvezetői feladatokat jó színvonalon láthatom el.

III. A kollégiumvezető feladatkörére vonatkozó szabályozás

A kollégiumvezető a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 118. § (1) bekezdésének c) pontja értelmében bírósági vezető.

A Bszi. 118. § (2) és (3) bekezdése szerint:

- A bírósági vezető feladata a bíróság, illetve a bírósági szervezeti egység vezetése.
- A bírósági vezető felel a bíróság, illetve a bírósági szervezeti egység jogszabályoknak, az OBH Elnöke által kiadott szabályzatoknak és határozatoknak megfelelő hatékony működéséért.

A Bszi. 124. § (1) bekezdése értelmében a kollégiumvezető szervezi a kollégium munkáját, évente beszámol a kollégiumnak a pályaművében szereplő tervek megvalósulásáról, a megelőző naptári évben a kitűzött célok és intézkedések végrehajtásáról és eredményéről, továbbá ellátja a jogszabály, az OBH Elnökének szabályzata vagy az OBH Elnökének határozata, továbbá a bíróság szervezeti és működési szabályzata szerint hatáskörébe utalt igazgatási feladatokat.

A bíróságok igazgatásáról rendelkező 6/2015. (XI.30.) OBH utasítás (a továbbiakban: Szabályzat) (2) bekezdése szerint a kollégiumvezető feladata különösen:

- Az egységes jogalkalmazási gyakorlat elősegítése érdekében figyelemmel kíséri és elemzi a bírák, a felülvizsgálati másodfokú ügyeket tárgyaló tanácsok ítélkezési tevékenységét.
- Összegyűjti és elemzi, szükség esetén a kollégium elé terjeszti a vitás jogalkalmazási kérdéseket.
- Összehívja a kollégium ülését és a napirendhez kapcsolódó előterjesztés előkészítéséről gondoskodik.
- Évenként összegzi a tanácselnöki feljegyzések általánosítható tapasztalatait, hasznosításukat előkészíti.
- Ellenőrzi a járásbíróságokon és a kollégiumon belül az eljárási határidők és az ügyviteli szabályok megtartását.
- Ellátja jogegységi eljárással összefüggő feladatokat.
- Ellátja a bírósági titkárok, fogalmazók, ügyintézők és az egyéb igazságügyi alkalmazottak képzésének szakmai irányítását, felügyeletét.

- Közreműködik a bírák ítélkező tevékenységének vizsgálatában.
- Közreműködik a bírák munkájának értékelésében.
- Részt vesz a közérdekű bejelentések és panaszügyek intézésében, a szolgálati út betartásával előterjeszti az ítélkezést segítő, támogató központi intézkedést igénylő javaslatát, különösen a képzés, a jogszabályalkotás, szabályzatalkotás-módosítás körében.
- Javaslatot tesz fegyelmi, kártérítési eljárás kezdeményezésére, megindítására.

Mindemellett a Balassagyarmati Törvényszék Szervezeti és Működési Szabályzata II. Fejezetének A) pontja a kollégium működésével, míg a III. Fejezete pedig a kollégiumvezető feladataival kapcsolatosan tartalmaz részletes rendelkezéseket.

IV. A szakmai és az igazgatási kihívásokkal kapcsolatban meghatározott közép- és hosszú távú tervek, azok megvalósításának ütemezése

1. Alapvetés

A kollégiumvezetőnek a szakmai és az igazgatási kihívásokkal kapcsolatos terveit, feladatait az Országos Bírószági Hivatal Elnökének stratégiai céljainak alapulvételével és a törvényszék elnökének hosszú és rövid távú terveinek a szem előtt tartásával kell megfogalmaznia.

Ezért az imént említett terveim, illetve azok megvalósításának ütemezése során kiemelten vettem figyelembe az Országos Bírószági Hivatal Elnöke által a bírósági szervezet számára meghatározott stratégiai célokat.

Nevezetesen:

- A bíróságok alkotmányos kötelezettségüket teljesítsék, a független bírák időszerűen és magas szakmai színvonalon ítéلkezzenek.
- Az emberi erőforrások optimális elosztása és hasznosítása.
- A tárgyi feltételek biztosítása, optimális elosztása és hasznosítása.
- A bírósági szervezet integritása, az ítéلkezési és az igazgatási munka átláthatósága, az utóbbi kiszámíthatósága és ellenőrzöttsége.
- A bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése.
- A képzési rendszer fejlesztése, a többi hivatásrenddel való együttműködés.

A törvényszék elnöke pályázatában (mint a büntető ügyszakot is érintő specialitásokat) a következő főbb célkitűzéseket határozta meg, amelyeket úgyszintén figyelembe kell venni:

- Az időszerűség megtartása érdekében az igazgatási tevékenység megfelelő ellátása.
- A büntetés-végrehajtási kártalanítási ügyek egyenlő és arányos elosztása a bírósági titkárok között, a titkári állomány „bevonása”.
- A titkári feladatok ellátására alkalmas, szakvizsgával rendelkező jogászok kiválasztása, az üres titkári állások betöltése.
- A korszerűtlen belső törvényszéki honlap megújítása, a hatékonyabb információátadás érdekében.

Megítélésem szerint a XXI. századi kihívásoknak megfelelően a szerteágazó kollégiumvezetői feladatokat csak akkor lehet eredményesen ellátni, ha a kollégiumvezető szorosan együttműködik az igazgatási vezetéssel: mindenekelőtt a törvényszék elnökével, de a törvényszék és a bíróságok más vezetőivel is.

A kollégiumvezetőnek folyamatosan tájékoztatni kell a törvényszék elnökét a büntető ítékezés helyzetéről, az ítékezés időszerűségéről és megalapozottságáról, a felmerülő problémákról, a kirendelések szükségességéről. A Bszi. értelmében ugyanis a törvényszéket az elnök vezeti, a szervezeti és működési szabályzatot és az ügyelosztási rendet is az elnök hagyja jóvá. Ebből eredően a törvényszék szervezeti beosztását érintő változtatásokra, a bírák kirendelésére, mint az ügyhátralék megszüntetésének egyik eszközére, a büntető kollégiumvezető csak javaslatot tehet az elnöknek.

A civilisztikai kollégiumvezetővel való szoros együttműködést az is indokolja, hogy a gyakorlatban számos olyan igazgatási és szakmai kérdés, probléma merül fel (például: a bírák szakmai vizsgálatával vagy az igazgatási ellenőrzésekkel kapcsolatban), amely mindkét kollégium tevékenységét érinti.

Ezért a munkamódszerek megosztása érdekében indokolt a folyamatos konzultáció a két vezető között.

Nagyon fontosnak tartom annak rögzítését, hogy újabb kinevezésem esetén vezetői tevékenységemet milyen elvek, módszerek alapulvételével látnám el:

A kollégiumvezetőnek – megítélésem szerint – példát kell mutatnia kollégáknak a munkavégzés során: ugyanis csak akkor várhatjuk el a bírák és a tisztviselők áldozatos munkáját, ha a vezető dolgozik a legtöbbet és ezzel megfelelően motiválja a kollégákat. Továbbra is törekszem a jó munkahelyi légkör fenntartására, illetve annak javítására. Nagyon fontosnak tartom a kiszámíthatóságot, a kollégák empátikus kezelését és a bírói függetlenség maradéktalan tiszteletben tartását, mind a szakmai, mind pedig az igazgatási munka során.

Az igazgatási ellenőrzési tevékenységemet pedig továbbra is úgy kívánom elvégezni, hogy a lehető legkevesebb adminisztratív feladattal terheljem a bírakat, például a két éven túli ügyek vizsgálatánál általában nem kérek részletes pertörténetet, hanem azt a rendelkezésre álló adatok alapján én magam készítem el.

2. Az ítélezés időszerűsége és megalapozottsága

Az Alaptörvény XXVIII. Cikkének (1) bekezdése értelmében: „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt vádat, valamely perben a jogait és kötelezettségeit a törvény által felállított független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

Az imént idézett, a bíróságok működésére vonatkozó alkotmányos kötelezettség alapulvételével határozta meg az Országos Bírósági Hivatal Elnöke legfontosabb stratégiai céljaként azt, hogy a „független bírák magas színvonalon és időszerűen ítéelkezzenek”.

A Balassagyarmati Törvényszék Elnöke pedig a fentieket alapul véve fogalmazta meg hosszú távú célként az időszerűség megtartása érdekében az igazgatási tevékenység megfelelő ellátását.

A fentieket szem előtt tartva, pályázatom elfogadása esetén magam is legfontosabb célkitűzésemnek tekintem az időszerűség követelményének megtartását és annak lehetőség szerinti javítását. Az igazgatási tevékenység is voltaképpen az időszerűség követelményének megvalósítását, javítását kell, hogy szolgálja.

Az ügyforgalmi adatok elemzése alapján megállapítható, hogy a járásbíróságokon a büntető ítélezés időszerűsége alapvetően jónak tekinthető, ennél fogva célkitűzésként a kedvező időszerűségi adatok megtartását, illetőleg az időszerűség további javítását tartom szükségesnek.

Ma már lényegében hátralékmentesen ítéelkezik a törvényszék elsőfokú és másodfokú ügyszaka.

Ugyanakkor célkitűzésként fogalmazom meg az elsőfokú ítéelkezési szinten az időszerűség javítását, az egy éven túli és a két éven túli ügyek további csökkentését.

A másodfokú ítéelkezési szint időszerűsége alapvetően megfelelő, ámde figyelemmel kell lenni arra, hogy a hatályon kívül helyezések elkerülése érdekében a jövőben várhatóan a másodfokú bíróságnak az eddiginél gyakrabban kell élnie a másodfokú bizonyítás lehetőségével; ez pedig az időszerűség ellen ható tényező.

A törvényszéken az időszerűségi mutatók javításával kapcsolatos elképzeléseim a következők:

Indokoltnak tartom a megüresedett törvényszéki bírói álláshely betöltésének az engedélyezését.

Megítélésem szerint ugyanis a jelenleg rendelkezésre álló törvényszéki büntető bírói létszám – a folyamatban lévő ügyek mennyiségét, de különösen a vegyes büntető bírói referádából eredő szakmai értelemben vett többletletterhet figyelembe véve – nem elegendő az első- és a másodfokú ítélkezési tevékenység időszerű ellátására.

Noha a törvényszék vezetése már hosszú évek óta a helyi bírósági bírák kirendelésével enyhítette a törvényszéki bírák munkaterhét és tartotta szinten az első- és a másodfokú ügyek mennyiségét, álláspontom szerint a kirendelések a megüresedett bírói álláshely betöltését nem pótolhatják.

Az álláshely betöltését indokolja az is, hogy az elsőfokú ítélkezési szinten jelenleg 2 olyan mega ügy van folyamatban, amelyet öttagú tanácsban tárgyalunk. Ezen túlmenően a törvényszéken 3, a gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekmény miatt indított büntetőügy is folyamatban van, amelyet három szakbíróból (kettő büntető bíró és egy civilisztikai ügyszakos bíró) álló tanácsban kell tárgyalni.

Mindezek mellett a másodfokú ítélkezési szinten a 21/2016. (XI. 30.) AB határozatban megfogalmazott alkotmányos követelmény maradéktalan teljesítése, a törvényes tanács felállítása rendkívüli nehézséget – a büntető fellebbviteli tanács beosztásánál szinte napi problémát – jelent a kis bírói létszám miatt.

Az állandó Bnyf. tanács megalakítása is csak kirendelt bíró bevonásával volt lehetséges.

A kifejtettek miatt egy-egy bíró akár csak átmeneti kiesése a munkából komoly nehézséget, munkaszervezési problémát eredményez.

A jelenlegi kedvező ügyforgalmi adatok értékelésénél fontos szempont az, hogy a kedvező eredményeket csak folyamatos felrendelésekkel tudtuk elérni.

Számottevő problémát vet fel a büntetés-végrehajtási ügyszakban az utóbbi időszakban felhalmozódott hátralék kezelése. Ez lényegében abból adódik, hogy az utóbbi két évben nem sikerült az érkezésnek megfelelő számú büntetés-végrehajtási ügyet befejezni. Nehezíti a probléma megoldását az a körülmény, hogy a nagy munkateherrel dolgozó, büntetés-végrehajtási

ügyszakban is eljáró bírósági titkár rövidesen gyermekvállalás miatt tartósan távol lesz.

Ezért indokoltnak tartom az ő mielőbbi pótlását, illetve – összhangban a törvényszék elnökének célkitűzéseivel – a titkári állások betöltését és annak biztosítását, hogy a törvényszék büntető ügyszakában egy újabb titkár kerüljön kinevezésre.

A büntetés-végrehajtási ügyszakban jelentkező problémák jelentős része egyébként a büntetés-végrehajtási kártalanítási ügyek növekedéséből fakad.

Ezzel összefüggésben ki kell emelni: az utóbbi másfél évben folyamatosan figyelemmel kísértük ezen ügyek ügyforgalmának alakulását.

A törvényszék elnöke 2017. szeptemberében a 2017.El.I.A.155/8. számú átiratában elrendelte, hogy az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatt indított kártalanítási ügyek intézését 2017. október hó 1. napjától a büntető kollégiumvezető fokozottan kísérje figyelemmel és havonta ellenőrizze, hogy az újonnan érkezett ügyekben a bírák, illetőleg a titkárok a büntetés-végrehajtási törvényben előírt határidőben a szükséges intézkedéseket megteszik-e.

Az igazgatási intézkedésre az adott okot, hogy a büntetés-végrehajtási kártalanítási ügyek intézése időszerűségével kapcsolatban elrendelt célvizsgálat 2017. szeptemberében megállapította, hogy a befejezések száma nem az elvárások szerint alakult.

Az elnöki igazgatási intézkedésnek megfelelően 2017. október 1. napjától a büntetés-végrehajtási kártalanítási ügyek intézését fokozottan figyelemmel kísérem, erről havi gyakorisággal készíték jelentést.

A 2018. június hó 28. napján kelt, 2017.El.I.A.155/54. számú utóvizsgálati jelentés összegzése szerint „az intézkedési tervben foglaltak végrehajtása, kártalanítási ügyeket intéző kollégák számának növelése, a fokozottabb szakmai segítség és ellenőrzés, az egységesítendő jogértelmezés együttesen biztosította a kitűzött cél elérését, az időszerű ítélkezés biztosítását ezen ügycsoportban is.

2017. augusztusában mindössze 9,75% volt az érkezés/befejezés aránya, 2018. június végére ez az arányszám 79,5% nőtt, amely arány a kártalanítási ügyek nehézségeire, bonyolultságára tekintettel már teljes mértékben megfelel a várt aránynak és előrevetíti annak lehetőségét, hogy az

erőfeszítések fenntartásával látóközelbe kerül az érkezésnek megfelelő számú befejezés elérése”.

A fenti igazgatási intézkedéseknek is köszönhetően a befejezések száma az érkezések számához viszonyítva kedvezően alakult: 2017. és 2018. évben összesen 763 büntetés-végrehajtási kártalanítási ügy érkezett a Balassagyarmati Törvényszékre, amelyből a bírák és a titkárok 624 ügyet fejeztek be.

2018. december 31-én 139 db ügy maradt folyamatban.

2018. november 1. napjától a Balassagyarmati Törvényszék elnöke is folyamatosan figyelemmel kíséri a büntetés-végrehajtási kártalanítási ügyek ügyforgalmának az alakulását: az érkezések-befejezések és a folyamatban maradt ügyek számát az ezen ügyeket intéző bírák, titkárok tekintetében; és ehhez képest – az időszerű ítélkezés szempontjait szem előtt tartva – a szignálási rendet indokolt esetben módosítja.

Az elsőfokú büntetőügyek szignálása során törekedni kell az arányos munkateher és ezen keresztül az időszerűség szempontjainak érvényre juttatására. Ezért a szignálás előtt tájékozódni indokolt a bíráknál az egyes ügyek várható pertartamáról, az esetlegesen felmerülő bizonyítási nehézségekről, és az ügyek várható befejezéséről.

Meggyőződésem szerint ugyanis a tervszerűséget a szignálás során a lehetőségekhez képest érvényesíteni kell. Evégből időszakonként tájékozódok a Nógrád Megyei Főügyészségen a várható ügy-érkezésről, az ügyek kiosztása előtt konzultálok az érintett bírakkal.

A bírák leterheltségét az első és a másodfokú ítélkezési szinten továbbra is folyamatosan figyelemmel kell kísérni, törekedve az arányos munkateher biztosítására. Ugyanakkor tudomásul kell venni azt is, hogy a súlyszám alkalmazása az elsőfokú ítélkezési szinten önmagában nem alkalmas a munkateher megfelelő mérésére, minthogy a bírák vegyes referációjában ítélkeznek.

Az időszerű ítélkezés biztosításának legfontosabb eszköze az igazgatási ellenőrzés.

Az igazgatási ellenőrzési tevékenységemet továbbra is havi gyakorisággal, a bíróságok igazgatásáról rendelkező szabályzatáról szóló 6/2015. (XI.30.) OBH utasítás rendelkezéseinek maradéktalan megtartásával kívánom

végezni. Ugyanakkor törekszem arra, hogy ez a tevékenységem tárgyyszerű, segítő jellegű és kollegiális legyen.

Negyedévente a vezetői értekezletet követően a törvényszéken büntetőbírói értekezletet tartunk, és ezen az értekezleten az imént említett igazgatási vizsgálatok tapasztalatait, az ítélezés időszerűségével kapcsolatos kérdéseket és az elhúzódó ügyek problémakörét hangsúlyosan megtárgyaljuk.

Itt kell megemlíteni, hogy noha a megyében az utóbbi időszakban a büntetőügyekben elévülés nem következett be, az elévült ügyek országos tapasztalatairól készített OBH-összefoglaló jelentést évente megtárgyaljuk.

Továbbá: 2016. évben módszertani útmutatót készítettem az elévülés megelőzéséhez szükséges szakmai és igazgatási módszerekről, azt a bírák rendelkezésére bocsájtottam és ezt a szakmai anyagot a kollégium is megtárgyalta.

Az ítélezés megalapozottságának javítása érdekében továbbra is folyamatosan figyelemmel kísérem a helyi bíróságok és a törvényszék ítélezési tevékenységét, illetőleg az ítélezés minőségi mutatóit.

Amint az a II. 2. alatt leírtakból kitűnik: a törvényszéki elsőfokú ítélezési szint minőségi mutatói javításra szorulnak, mivel a hatályon kívül helyezések száma magas volt az elmúlt 6 évben.

Az ítélezés megalapozottságát célozza a hatályon kívül helyező döntések számának a folyamatos figyelemmel kísérése. A törvényszék elnökének intézkedése alapján havi gyakorisággal kísértem figyelemmel a hatályon kívül helyezések számának alakulását és erről rendszeres tájékoztatást adtam a törvényszék elnökének. A folyamatos vizsgálatnak, a hatályon kívül helyezéssel érintett ügyekben az adatlapok kitöltésének, illetve annak, hogy a büntető kollégium 2016. évben két alkalommal is igen részletesen megtárgyalta a kasszációval kapcsolatos jogalkalmazási-jogértelmezési kérdéseket, köszönhető, hogy a büntető fellebbviteli tanács az utóbbi években körültekintőbben és megfontoltabban élt a hatályon kívül helyezés eszközével és a hatályon kívül helyezések száma számottevően csökkent.

A bírói munka szakmai támogatását biztosítja a tanácselnöki feljegyzés intézménye, a bírák szakmai vizsgálata és az instruktorki bírói rendszer.

A tanácselnöki feljegyzések készítése és a bírakkal történő ismertetése az igazgatási szabályzatban foglaltak szerint történik. A tanácselnöki

feljegyzések általánosítható tapasztalatait, a hatályon kívül helyezés okait és az ítélkezési tevékenység során észlelhető típushibákat évente egy alkalommal, kollégiumi ülésen ismertetem.

A jövőben – megítélésem szerint – emelni kell a tanácselnöki feljegyzések színvonalát, kerülni kell a sablonos megoldásokat; nem elég annak rovatait rutinszerűen kitölteni, hanem a tapasztaltakról egy rövid, lényegre törő szöveges értékelést is indokolt adni.

Továbbra is törekszem arra, hogy a bírák ítélkezési tevékenységének vizsgálata tárgyyszerű, segítő jellegű legyen és kellőképpen szolgálja a bírák szakmai fejlődését. A bírák szakmai értékelését továbbra is a bírói függetlenség maradéktalan tiszteletben tartásával kívánom elvégezni.

Az elmúlt időszakban a törvényszéken figyelemmel kísértem az instruktor bírák tevékenységét, illetve magam is instruktor bírói tevékenységet láttam el. Az eddigi tapasztalatok alapján leszögezhető, hogy az instruktor bírói rendszer betöltötte rendeltetését és az elmúlt években hatékonyan működött, kellőképpen szolgálta a kevesebb gyakorlattal rendelkező kollégák szakmai fejlődését.

A szakmai igényesség érvényre juttatása érdekében az ítélkező munka során javítani kell az ügydöntő határozatok szakmai színvonalát, megalapozottságát, törekedve a határozatok közérthető megfogalmazására és igényes megszerkesztésére. Ezt nemcsak azért tartom fontosnak, mert már hosszú évek óta foglalkozom a határozatszerkesztés elvi és gyakorlati kérdéseivel, hanem azért is, mert az ügydöntő határozat mintegy egyetlen egységbe foglalja a büntetőeljárás eredményét és tárgyasult formában a közvélemény számára mindinkább hozzáférhető és megismerhető. A bírósági határozat színvonala jelentős mértékben formálhatja a közvélemény véleményét a bíróságokról és a bírói tevékenységről.

Ezért nagyon fontosnak tartom a „Digitális Bíróság” projekt keretében működő „Határozatszerkesztési Munkacsoport”, illetve „Büntetőjogi Almunkacsoport” tevékenységét.

3. A szakmai kollégium tevékenysége, munkájának szervezése és vezetése

A törvényszéken a büntető kollégiumvezető legfontosabb szakmai feladata: figyelemmel kísérni, elemezni a megye ítélkezési gyakorlatát annak érdekében, hogy az időszerű, alapjaiban az országos gyakorlathoz igazodó, a tisztességes eljárás követelményeinek mindenben megfelelő és magas színvonalú legyen.

A vitás jogalkalmazási kérdéseket, problémákat a kollégium elé kell terjesztenie.

A szakmai munka elsődleges színtere ugyanis a kollégiumi ülés, minthogy e fórumon foglalkozunk az imént említett vitás jogalkalmazási kérdésekkel, illetve az új jogszabályok, jogintézmények értelmezésével.

A kollégium szakmai tevékenységét az elmúlt években alapjaiban a megye ítélkezési gyakorlatában felmerült vitás jogalkalmazási kérdések megtárgyalása, a 2013. július 1. napjával hatályba lépett új Büntető Törvénykönyv, a 2015. január 1. napjával hatályba lépett büntetés-végrehajtási törvény, az új büntetőeljárás törvénytervezetének véleményezése, majd a 2018. július 1. napjával hatályba lépett új büntetőeljárás törvény, a 2017. évi XC. törvény rendelkezéseinek értelmezése határozta meg.

A kollégiumi ülésekre, illetve a büntetőbírói tanácskozásokra valamennyi büntető ügyszakos bíró, valamint a büntető ügyszakba beosztott bírósági titkár és bírósági fogalmazó is meghívást kapott, ám a szakmai kollégiumokra meghívtam az igazságszolgáltatásban közreműködő hivatásrendek vezetőit, illetőleg képviselőit is: a Nógrád Megyei Főügyészt, a Nógrád Megyei Ügyvédi Kamara Elnökét és a Nógrád Megyei Rendőrfőkapitányság vezetőjét.

Az ítélkezési munka színvonalának emelése érdekében továbbra is biztosítani kívánom, hogy a büntető kollégium érdemi munkát végezzen.

A büntető kollégiumnak, mint szakmai testületnek a tevékenységét a jövőben is a büntető ügyszakkal kapcsolatos jogalkotás, a jogszabály-módosítások, az új jogszabályok által felvetett jogértelmezési kérdések határozzák meg.

Az új büntetőeljárás törvény alkalmazása során várhatóan még hosszú ideig számos jogértelmezési és jogalkalmazási probléma merül fel, ezen túlmenően – ismereteim szerint – rövidesen sor kerül az új Be. módosítására is. Nyilvánvaló, hogy ezek a kérdések még hosszú ideig a kollégium napirendjén fognak szerepelni.

Az új Be. alkalmazása során felmerülő jogértelmezési, jogalkalmazási kérdések figyelemmel kísérésében és összegyűjtésében fontos szerepe van a törvényszéki új Be. munkacsoportnak, ezért annak munkáját továbbra is szervezni kívánom.

A hatályba lépő új jogszabályok, valamint az ítélkezési gyakorlatban felmerülő, a büntető anyagi jogot, eljárásjogot és a büntetés-végrehajtási jogot érintő vitás jogértelmezési kérdések helyes értelmezése szempontjából továbbra is meghatározó fontosságú fórumnak tekintem a Kúria Büntető Kollégiuma által szervezett Országos Kollégiumvezetői Értekezleteket. Ezért az imént említett fórumon elhangzott állásfoglalásokról, vélemény-nyilvánításokról és ajánlásokról továbbra is tájékoztatni kívánom a megye büntető ügyszakos bíráit, titkárait és a büntető ügyszakban joggyakorlatot folytató fogalmazóit. Ezeknek az állásfoglalásoknak, vélemény-nyilvánításoknak ugyanis az egységes jogértelmezés, az egységes ítélkezési gyakorlat kialakítása szempontjából meghatározó jelentősége van.

Az országos értekezleten nemcsak szakmai kérdések merülnek fel, hanem az Országos Bírósági Hivatal Elnöke és munkatársai már évek óta tájékoztatást adnak a bírói szervezet egészét, illetőleg a büntető ügyszakot érintő aktuális igazgatási, jogalkotási és egyéb kérdésekről.

Ezért, az eddigi gyakorlatomat követve, az igazgatási tevékenységet érintő, rendkívül fontos kérdésekről is informálni kívánom a bírákat.

Igen jó szakmai kapcsolatot alakítottunk ki a felsőbbíróságok büntető kollégiumainak vezetőivel, különösen közvetlen a szakmai kapcsolat a Fővárosi Ítéltábla Büntető Kollégiumának vezetőjével.

A felsőbbíróságok kollégiumvezetői, illetve - akadályoztatásuk esetén – képviselői az elmúlt időszakban a kollégiumi üléseken többnyire részt vettek és szakmailag megalapozott vélemény-nyilvánításaikkal nagyban hozzájárultak a tanácskozások, viták eredményességéhez, s a megyében felmerült jogértelmezési, jogalkalmazási kérdések megoldásához.

Célkitűzésem e jó kapcsolat további fenntartása, illetőleg elmélyítése.

Mint a Fővárosi Ítéltábla Büntető Kollégiumának tagja, részt vettem az ítéltábla kollégiumának munkájában, a kollégiumi üléseken. Az új Be. értelmezésével és az egyéb kérdésekben kialakított kollégiumi álláspontról a jegyzőkönyvi kivonatok megküldésével folyamatosan tájékoztatást adtam a bíráknak. Ezt a gyakorlatot a jövőben is folytatni kívánom.

A bírák tájékoztatása egyébként a korábbi időszakban a belső honlapunkon, az intraneten történt.

Itt tettük közzé a Kúria Büntető Kollégiumának legfrissebb testületi állásfoglalásait, az Országos Büntető Kollégiumvezetői Értekezlet

jegyzőkönyveit és azokat a szakmai anyagokat, amelyek a büntető ítélkező munkában hasznosíthatóak.

Az utóbbi időszakban azonban ezeket az anyagokat többnyire elektronikus úton küldöm meg a bírának, tekintettel arra, hogy a belső honlapunk ma már nem tekinthető korszerűnek.

Ezért – egyetértve a Balassagyarmati Törvényszék Elnökének a pályázatában kifejtett terveivel – magam is úgy vélem, hogy a belső honlapunk korszerűsítésre szorul, amelynek megvalósításában örömmel közreműködnék.

A jövőben is nagy hangsúlyt kell helyezni a jogegység biztosításával kapcsolatos feladatok ellátására, a megyei ítélkezési gyakorlat figyelemmel kísérésére és azon bírósági határozatok kiválasztására és Kúriára való felterjesztésére, amelyek elvi kérdésben foglalnak állást.

Öröndetes, hogy az elmúlt években a Kúriai Döntések – Bírósági Határozatok című kiadványban elvi döntésként országos viszonylatban a legtöbb, összesen 7 balassagyarmati törvényszéki büntető tárgyú határozat jelent meg (34/2012., 6/2014., 9/2014., 22/2014., 8/2015., 18/2016. és 13/2017. számú Büntető Elvi Döntések).

Itt kell megemlíteni, hogy a „Fenntartható Fejlődés Program” keretében a belső honlapon egy döntvénytárat hoztunk létre, amelyre az elvi tartalmú döntéseinket folyamatosan feltöltjük. Ezt a gyakorlatot a jövőben is folytatni szeretném, hiszen ez a döntvénytár valamennyi bíró számára hozzáférhető és az abban foglalt határozatok az ítélkezési munka során hasznosíthatóak.

Kiemelendő, hogy javaslatomra a belső intraneten 2016. évben kiépítésre került egy olyan szakmai fórum, amely regisztráció után bárki számára hozzáférhető, az abban szereplő témákhoz bárki hozzászólhat, újabb szakmai témákat vethet fel. Ez a fórum alkalmas eszköz arra is, hogy a szakmai vezetők a lehető legrövidebb időn belül és közvetlenül értesüljenek a törvényszéken felmerülő esetleges szakmai tanácskozást igénylő kérdésekről.

Sajnálatos, hogy ezt a lehetőséget a bírák még nem használják ki. Ezért a jövőben ezzel kapcsolatban célul tűzöm ki annak szorgalmazását, hogy ezt a fórumot a bírák igénybe vegyék.

A büntető kollégium belső honlapján 2017. évben kialakított „Szellemi Műhelyünk” menüpont alatt olyan, a törvényszéken és a járásbíróságokon

szolgálatot teljesítő bírák és titkárok által írt szakcikkeket, a korábbi időszakban készített különböző színvonalas szakmai anyagokat helyeztünk el, amelyek ma is gyakorlati segítséget jelenthetnek a büntető ügyszakos bírák számára.

2011 óta hagyomány a regionális büntető kollégiumi ülés megtartása, ahol egy-egy büntető anyagi jogi vagy eljárásjogi témakör kerül részletes megvitatásra. Ez a regionális együttműködés a Fővárosi Ítéltábla, a Balassagyarmati Törvényszék, a Fővárosi Törvényszék, a Budapest Környéki Törvényszék, az Egri Törvényszék és a Székesfehérvári Törvényszék Büntető Kollégiuma között valósult meg.

Ezt az együttműködést a továbbiakban is fenn kellene tartani.

Ezzel kapcsolatban kiemelés érdemel, hogy a világörökség részét képező Hollókő községben az öt törvényszék részvételével 2016 nyarán a Balassagyarmati Törvényszék Büntető Kollégiuma által megrendezett kollégiumi ülésen dr. Frech Ágnes, az Új Büntetőeljárási Törvény kodifikációjával összefüggő feladatok ellátásával megbízott Munkacsoport Elnöke tartott színvonalas előadást az „Új büntetőeljárási törvény fontosabb rendelkezései” címmel.

4. A szakmai képzések

Az ítélezés minőségének javítása és általában a szakmai igényesség érvényre juttatása érdekében fontos feladatot képez a bírák és az igazságügyi alkalmazottak szakmai önképzésének és továbbképzésének az elősegítése. A folyamatosan változó jogszabályi környezetben a bíró nyilvánvalóan csak akkor tud időszerűen és magas szakmai színvonalon ítélezni, ha önnön erejéből és a szervezeten belül is továbbfejleszti tudását, ismereteit.

Az Országos Bírósági Hivatal Elnökének stratégiai céljai között megfogalmazott magas színvonalú ítélezés egyetlen bíróságon sem valósítható meg a bírák és az igazságügyi alkalmazottak folyamatos képzése nélkül.

Ennek érdekében a Magyar Igazságügyi Akadémia központi oktatási tervében meghirdetett konferenciákon, értekezleteken és tanfolyamokon a bírák és az igazságügyi alkalmazottak részvételét továbbra is szorgalmazom.

Lényeges szempont, hogy minden bíró és igazságügyi alkalmazott arányosan vegyen részt a képzéseken.

A képzési rendszer hatékonysága szempontjából így meghatározó szerepe van a színvonalas központi képzéseknek.

A 2015. évben megújuló képzési koncepció nyomán törvényszékünkön színvonalas helyi képzések valósultak meg.

Ezekből kiemelést érdemelnek a hatékony és időszerű ítélkezés követelményét szolgáló képzések (a 2015-ben megrendezett „Tanácskozás a hatékony és időszerű ítélkezésről bírának és titkároknak” című és a 2016-ban megtartott „A hatályon kívül helyezés gyakorlata” és „Büntető határozatok szerkesztése” című előadás és workshop), valamint a rendkívül színvonalas „Az új Be. Képzők képzése” elnevezésű központi képzés alapulvételével megtartott helyi képzések.

A helyi képzések megtartásában - a korábbi időszakhoz hasonlóan - a jövőben is részt kívánok venni.

A képzések területén is nyitottnak kell lennünk az új kihívásokra, így az új generációs képzési programokra, olyan készségeknek az elsajátítására és fejlesztésére, amelyek a problémamegoldó bírói attitűd szempontjából nélkülözhetetlenek.

Kiemelt feladatommak tekintem a tisztviselők központi és helyi képzésének a szorgalmazását, illetőleg a támogatását.

A bíró és a nem jogi beosztású munkatársa, a tisztviselő munkája ugyanis szorosan összefonódik egymással, tevékenységük eredményessége egymástól függ. A büntetőbíró mellé beosztott tisztviselő nemcsak jegyzőkönyvvezetői feladatok végez, hanem ezen túlmenően számos, a bírói munkát segítő feladatot is ellát. A tisztviselőnek a bíró tevékenységét minél hatékonyabban segítenie kell.

Minthogy az ítélkező munka hatékonyságát lényegesen befolyásoló tényező a bíró mellé beosztott tisztviselő felkészültsége, a tisztviselőnek nyitottnak kell lennie az új feladatokra, munkamódszerekre és ismeretszintjük növelése érdekében részt kell venniük a számukra megrendezésre kerülő továbbképzéseken.

A tisztviselők ismeretszintjének növelését célozta a 2017. december 5.-én megtartott az elektronikus ügyintézés büntető eljárásjogi rendelkezéseiről és a E-ügyek ügyviteli szabályairól szóló, valamint a 2018. november 6. napján megrendezett, az új büntetőeljárási törvény alkalmazására felkészítő egész napos képzés.

Támogatandó az is, hogy a bírák, titkárok és a fogalmazók vegyenek részt a jogi karok által meghirdetett posztgraduális képzéseken és szerezzenek szakjogi végzettséget. A posztgraduális képzéseken résztvevő kollégáim munkáját segítem, a szakdolgozatok elkészítésénél az utóbbi években konzulensként öt esetben működtem, illetőleg működök közre.

Bíráink részéről igény mutatkozik az önképzésre. Ennek során az elektronikus úton elérhető jogirodalom mellett a törvényszék könyvtári állományában található segédanyagok, jogi szakirodalom és tanulmányok járulnak hozzá a szakmai képzettségük előmozdításához.

A kollégiumi üléseken, illetve a szakmai tanácskozásokon felhívtam a bírák figyelmét az elektronikus úton elérhető szakirodalom folyamatos nyomon követésére, tanulmányozására (Központi Intranet, a Kúria honlapjának, a kúriai határozatok adatbázisának, az ujbtk.hu, a JEMA internetes honlapjának tanulmányozására).

A fogalmazóképzéssel kapcsolatos feladatok ellátásában és a beszámoltatásban valamennyi büntető ügyszakos törvényszéki bírót részt vesz.

További erőfeszítéseket kell tenni annak érdekében, hogy a fogalmazók minél mélyrehatóbban és átfogóbban elsajátítsák a bírói munka végzése során nélkülözhetetlen ismereteket.

Továbbra is hasznosnak tartom a törvényszéken pályázatok kiírását, fogalmazók, titkárok részére egy-egy, a büntető ítélkezés aktuális problémáit feldolgozó pályamű elkészítésére; ez ugyanis alkalmas a fiatal szakemberek képességeinek, öntevékeny aktivitásának kibontakoztatására. Ezért az ezzel összefüggő gyakorlatunkat fel kell újítani és ebben továbbra is kezdeményező szerepet kívánok betölteni.

5. Az emberi erőforrásokkal való gazdálkodás

Az Országos Bírósági Hivatal Elnökének egyik stratégiai célja az emberi erőforrások optimális elosztása és hasznosítása.

E stratégiai cél alapján a Bszi. értelmében az emberi erőforrások megteremtése, valamint az azokkal való ésszerű gazdálkodás a törvényszéki szinten alapvetően a törvényszék elnökének a feladata.

Ebből fakadóan a személyügyi kérdésekben a kollégiumvezetőnek döntési joga nincs, ám az ügyszak helyzetét, a tervezhető és a váratlan kihívásokat figyelemmel kell kísérnie és ezeket az elnöknek haladéktalanul jeleznie kell.

A humán erőforrással való gazdálkodással összefüggésben továbbra is egységes egészként kívánom szemlélni a törvényszék és a törvényszék illetékessége alá tartozó járásbíróóságokon a büntető ügyszakos bírákat és a büntető szakág problémáit. Az elmúlt évek tapasztalatai ugyanis azt mutatták, hogy az ügyforgalmi adatok alakulása következtében gyakorta kell élni a kirendelés eszközével, a kedvezőtlen tendenciák megállítása, illetőleg mérséklése érdekében.

Az elmúlt években a törvényszék elnöke számos esetben rendelt ki a javaslatomra járásbíróági bírót a törvényszékre, illetőleg járásbíróági bírót más járásbíróóságra. A kirendelés eszközének megfelelő alkalmazásával a jövőben is kell élni az egyes bíróságokon a kedvezőtlen tendenciák felszámolása, illetőleg a munkateher kiegyenlítése érdekében.

A humán erőforrás optimális elosztásának nemcsak a bírák viszonylatában kell érvényesülnie, hanem a bírósági titkárok és a tisztviselők vonatkozásában is.

A törvényszék elnökének célkitűzését alapul véve magam is indokoltnak tartom a titkári állások betöltését, annál is inkább, mert a törvényszék büntető ügyszakában az igen nagy munkateherrel tevékenykedő titkár gyermekvállalás miatt rövidesen tartósan távol lesz. A büntetés-végrehajtási kártalanítási ügyek és általában a bírósági titkár által is intézhető büntetés-végrehajtási ügyek nagy számára tekintettel nemcsak az imént említett titkár pótlása indokolt, hanem ezen a területen indokolt lenne egy újabb titkár foglalkoztatása is.

A Balassagyarmati Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja évek óta három tisztviselővel, igen nagy munkateherrel dolgozik, noha – a hátralékot felszámolandó - a büntetés-végrehajtási csoport az elmúlt években több alkalommal kapott külső segítséget, az alkalmankénti kisegítés nem elégséges a probléma valódi megoldására, a hátralék hathatós feldolgozására.

Ezért indokoltnak tartanám a büntetés-végrehajtási csoport egy további tisztviselővel történő megerősítését is.

6. A tárgyi és a pénzügyi erőforrásokkal való gazdálkodás

A Balassagyarmati Törvényszéken és a törvényszék illetékessége alá tartozó helyi bíróságokon az elmúlt években az Országos Bírósági Hivatal által támogatott jelentős beruházásoknak, fejlesztésének köszönhetően a bírák igen jó munkakörülmények között végezhetik a tevékenységüket. Valamennyi bírósági épület új, illetőleg felújított és a tárgyi felszereltsége is igen jónak mondható.

Ezért a bírák szakmai vizsgálata kapcsán az összefoglaló jelentésekben rögzítettem, hogy a bírák optimális tárgyi feltételek mellett végezhetik az ítélkező tevékenységüket.

A pénzügyi erőforrásokkal történő gazdálkodás körében a kollégiumvezető a fordítási, a tolmácsolási díjak, a postaköltségek, a szakértői költségek és a védői díjak figyelemmel kísérésében működhet közre; a kollégiumvezetőnek folyamatosan figyelemmel kell kísérnie az imént említett díjak és költségek megállapítására, illetőleg azok törvényi határidőben történő kiutalására vonatkozó bírói gyakorlatot. Természetesen ezt a tevékenységet is a bírák munkáját segítve, a bírói függetlenség maradéktalan tiszteletben tartásával kell végeznie.

A törvényszéken és a törvényszék illetékessége alá tartozó járásbíróságokon az utóbbi időszakban jelentős összegű fordítási és tolmácsolási költség merült fel. Ezért ezen a területen a költséghatékonyság csak úgy biztosítható, ha a bírák a megfelelő, kevésbé költséges alternatív megoldásokról kapnak tájékoztatást.

Az elmúlt években a takarékoság érdekében többször felhívtam a bírák figyelmét a kollégiumi üléseken, illetőleg a szakmai tanácskozásokon a lefoglalt és tárolt bűnjelek kiadására, az előzetes értékesítés lehetőségére, minthogy így felesleges költségektől lehet mentesíteni a törvényszéket.

Az imént említett gyakorlatot a jövőben is folytatni kívánom.

7. Informatikai és elektronikus fejlesztések

A magas színvonalú és időszerű ítélkezés megvalósítása szempontjából igen jelentős szerepet játszanak a megfelelő munkakörülmények.

Az elmúlt időszakban a bíróságokon ezen a területen minőségi változások történtek: a bíróságok a XXI. századba léptek az informatikai fejlesztések területén is. A múlt évben az ügyfelekkel való elektronikus kapcsolattartás teljeskörűvé vált a bíróságokon.

Ez az egyik legnagyobb kihívás az egész bírósági szervezet és a vezetők számára is.

Minden bírósági dolgozó, akinek a feladatainak ellátásához szükséges a számítástechnika, korszerű munkaállomással rendelkezik. A büntető ügyszakos bíráink többsége rendelkezik az otthoni munkavégzés lehetőségét is biztosító laptopokkal, amelyekről a BIIR és más bírósági rendszerek is elérhetők és mód van hangfelvétel készítésére is. A Vibe rendszeren keresztül, vagy a Coospace használatával otthon is hozzájut a szakterületének megfelelő ismeretekhez.

Az Országos Bírósági Hivatal Elnökének megbízása alapján 2016. november 1. napjától büntető e-per kapcsolattartóként folyamatosan részt veszek a központi igazgatási feladatok ellátásában, a Magyar Igazságügyi Akadémián rendszeresen megrendezett képzéseken, ezeket az ismereteket megosztom a Balassagyarmati Törvényszék bíráival és tisztviselőivel, képzéseket tartok a bírának, tisztviselőnek, részt veszek a jogszabály-tervezetek és szakmai anyagok véleményezésében, illetőleg teljesítem adatszolgáltatási kötelezettségeimet.

A bírósági eljárás időszerűségének javítása, az eljárásban résztvevő személyek biztonságának fokozása, az állampolgárok oldaláról pedig a bíróság előtti megjelenéssel járó idő- és költségáfordítások csökkentése szempontjából nagyon fontos újítás országos szinten a 72 távmeghallgatási végpont kialakítása. A távmeghallgatás lehetőségének bevezetése ugyanis erősíti a bíróságok szolgáltató jellegét.

A tárgyalótermi kép- és hangrögzítés pedig biztosítja a tárgyalás menetének és a tárgyalás anyagának pontos, tárgyszerű rögzítését.

Az imént említett technikai újítások alkalmazását támogatom, ezzel kapcsolatban az informatikus kollégákkal oktatási tevékenységet látok el. Különösen támogatandónak tartom a távmeghallgatás lehetőségének minél szélesebb körben történő alkalmazását (Ennek érdekében a Balassagyarmati Fegyház és Börtön Parancsnokával egyeztető megbeszéléseket folytattam.).

Nagyon fontosnak tartom az Országos Bírósági Hivatal „A bírósági igazgatás további elektronizálása (Digitális bíróság)” elnevezésű projektjét, amelynek eredményeképpen további fejlesztésekre kerül sor (bírósági határozatok formai egységesítése, közzétételének és anonimizálásának fejlesztése; az ún. elektronikus akta létrehozása). Ennek eredményeképpen az ügyfelek várhatóan gyorsabban és olcsóbban intézhetik az ügyeiket, a bíróságokon pedig csökkennek az adminisztratív terhek és nő a hatékonyság.

8. A bírósági integritás

Az integritás kérdéskörét a bíróságokon az integritási szabályzatról szóló 6/2016. (V. 31.) OBH utasítás szabályozza.

A büntető ügyszak kiszámítható és átlátható működését a törvényszék elnöke által jóváhagyott ügyelosztási rend biztosítja.

A büntető ügyszakban az ügyek kiosztását a büntető kollégiumvezető végzi.

A Balassagyarmati Törvényszék ügyelosztási rendje a büntető ügyszakot érintően részletekbe menően rögzíti, hogy az egyes tanácsok, illetve bírák, bírósági titkárok mely ügycsoportba tartozó ügyeket intézik; akadályoztatásuk esetén helyettesítésük hogyan valósul meg.

Meghatározásra kerül továbbá az ügyelosztás módja és annak fő irányelvei.

A bírák vegyes referádáját alapul véve több elosztási módszer együttes alkalmazására kerül sor.

Az emberi erőforrások optimális elosztásának igen fontos tényezője a törvényszék, illetve a járásbíróságok büntető ügyszakjának ügyelosztási rendje.

Ezért továbbra is kiemelt figyelmet kell fordítani az ügyelosztási tervek megalkotása során az azonos munkateher biztosítására.

A Balassagyarmati Törvényszéken, mint kis létszámú szervezetben nyilvánvalóan nem lehet ragaszkodni az ügyelosztási rend állandóságához, annak felülvizsgálatát a szükségeshez képest el kell végezni.

Alapvető követelménynek tartom, hogy bíráink ítélkezési tevékenységüket az Alaptörvénynek megfelelően, függetlenül és pártatlanul, legjobb tudásuk szerint, minden külső befolyástól mentesen, az etikai kódexnek megfelelően lássák el.

Az igazgatási ellenőrzési feladatok ellátása során továbbra is a bírói függetlenség maradéktalan tiszteletben tartásával kívánok eljárni.

Az integritással kapcsolatban továbbra is nagyon fontosnak tartom az Alkotmányvédelmi Hivatal által szervezett előadásokon való részvételt.

9. A bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése

Az igazságszolgáltatás nyitottságának célkitűzése már a XX. század első felében is megjelent a magyar jogi gondolkodásban. Juhász Andor írja: „... tárjuk ki a törvénykezés csarnokának az ablakszárnyait az összes emeleteken, hogy azokon át teljes erejével hatolhasson be ide közénk a pezsgő élet friss levegője.”

A bírósághoz való hozzáférés biztosítása, egyszerűsítése az Országos Bírósági Hivatal Elnökének egyik kiemelt stratégiai célkitűzése. Ezért alapvető követelmény az ezzel kapcsolatos országos programokban való részvétel.

A „Nyitott Bíróság” program keretében a megyében a középiskolás diákok részére szervezett tárgyalás-látogatásoknak nagy sikere van, mert a fiatalok nagy kedvvel és érdeklődéssel vesznek azokon részt. A fiatalok körében kedveltek az osztályfőnöki óra keretében megtartott előadások is.

A tanúgondozással, az áldozatvédelemmel és a gyermekközpontú igazságszolgáltatással kapcsolatos programokban való részvételt a jövőben is támogatni kívánom.

Az ügyfelek a kezelő irodákban és a tárgyalásokon kerülnek közvetlen személyes kapcsolatba a bírósággal. Ezért alapvető követelmény, hogy szakmailag jól felkészült tisztviselőktől kapjanak tájékoztatást és a kérelmük megfelelően kerüljön elintézésre.

Az ügyfelek problémáit tisztességesen, empatikusan és méltányosan kell kezelni a bírósági szervezetnek.

Fontos feladatnak tartom a sajtó megfelelő tájékoztatását a közérdeklődésre számot tartó büntetőügyekről. Az ilyen tájékoztatások számát a jövőben növelni kell annak érdekében, hogy az emberek valós képet kapjanak a bíróság munkájáról és a megyében tárgyalt büntetőügyekről.

Ebben a munkában – segítve a sajtószóvivő tevékenységét – a jövőben nagyobb részt kívánok vállalni.

10. A hivatásrendekkel való együttműködés

Az igazságszolgáltatásban közreműködő hivatásrendekkel elvszerű kapcsolatot alakítottunk ki és tartunk fenn.

Nyilvánvaló ugyanis, hogy az egységes jogalkalmazás biztosítása érdekében a büntető ítékezésben felmerülő jogértelmezési és jogalkalmazási problémák megtárgyalása alapvető fontosságú az igazságszolgáltatásban közreműködő hivatásrendekkel.

Ezért a szakmai témákat tárgyaló kollégiumi ülésekre a Nógrád Megyei Főügyészt, a Nógrád Megyei Rendőr-főkapitányt és a Nógrád Megyei Ügyvédi Kamara Elnökét már évek óta rendszeresen meghívom, akik munkatársaikkal a kollégiumi üléseken tanácskozási joggal rendszeresen részt is vesznek.

Az utóbbi időszak szakmai rendezvényeiből az alábbiakat emelem ki:

2018. április hó 6. napján „Büntető Szakmai Napot” tartottunk, amelyre meghívtuk a fentiekben említett hivatásrendek vezetőit. Ezen a szakmai fórumon részletesen megtárgyaltuk az elektronikus kapcsolattartással összefüggő problémákat, illetve néhány, a nyomozó hatóság tevékenységét is érintő, a büntető ítékezésben felmerülő eljárásjogi problémát.

A 2019. február hó 15. napján megtartott kibővített kollégiumi ülésen a kollégiumi ülés témaköre a személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedések gyakorlatának áttekintése, az ezzel összefüggő jogértelmezési és jogalkalmazási kérdések megtárgyalása volt.

Az új Be. ugyanis a személyi szabadságot érintő kényszerintézkedések tekintetében egyfajta paradigmaváltást hajtott végre, a szabályozás szakított az eddigi letartóztatás-centrikus megközelítéssel. Ezért a büntetőeljárásban közreműködő hivatásrendek képviselőivel indokolt volt áttekinteni, hogy a Be. imént említett rendelkezései miként érvényesülnek a gyakorlatban. A kollégiumi ülésre meghívtam dr. Frech Ágnes, az Országos Bírósági Hivatal „az új Be. hatályosulását támogató munkacsoport” Elnökét, a Kúria és a Fővárosi Ítéltábla Büntető Kollégiumának Vezetőjét, valamint az igazságszolgáltatásban közreműködő hivatásrendek vezetőit és képviselőit is.

A kibővített kollégiumi ülésen dr. Frech Ágnes tartott igen színvonalas előadást az új Be. új rendelkezéseiről, a szemléletváltás szükségességéről, majd megtárgyaltuk a törvényszéki új Be. munkacsoport által összeállított szakmai kérdéseket.

A szakmai együttműködés keretében részt veszünk a Nógrád Megyei Rendőr-főkapitányságon az évente megrendezésre kerülő „egyeztető értekezleten”. Ezeken az értekezleteken általában a bűnjelkezeléssel, a nyomozási bírói feladatok ellátásával és a szabálysértési eljárásokkal kapcsolatos kérdések, jogalkalmazási problémák kerülnek megbeszélésre.

Az elektronikus ügyintézés területén még fennálló problémák megoldása érdekében – mint elektronikus kapcsolattartó - folyamatosan konzultálok a Nógrád Megyei Főügyészség és a Nógrád Megyei Rendőr-főkapitányság illetékes munkatársaival, a problémák megbeszélése érdekében a közeljövőben egyeztető értekezletet tartunk.

V. Zárszó

A pályaművemben a fentiekben részleteztem, hogy miként szeretném megvalósítani kollégiumvezetőként azokat a rövid- és hosszútávú terveket, célkitűzéseket, amelyek biztosíthatják a Balassagyarmati Törvényszék és a törvényszék illetékessége alá tartozó járásbíróságok időszerű, törvényes, hatékony és színvonalas büntető ítélkezését.

Ehhez kérem a Tisztelt Kollégák, a Balassagyarmati Törvényszék összbírói értekezletének, a Balassagyarmati Törvényszék Büntető Kollégiumának és az Országos Bírósági Hivatal Elnökének a bizalmát és a támogatását.

Balassagyarmat, 2019. február 19.

Tisztelettel:

Dr. Kovács István